

27. kolovoza 2025. u

22:15

Foto: pharma.unizg.hr, fah, iStock by Getty Images, montaža Narod.hr

Ekološka bomba ili ekološki prihvatljivo: Evo što donose farme pilića

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Sisačko-moslavačka županija posljednjih mjeseci postala je poprištem rasprava zbog jedne od najvećih investicija u hrvatskoj peradarskoj industriji. Ukrajinski poduzetnici najavili su ulaganja koja zajedno prelaze milijardu eura – **izgradnju modernih farmi pilića, klaonica, prateće infrastrukture i logističkih centara**. Riječ je o investicijama koje bi, prema planovima, **trebale otvoriti tisuće radnih mjesta i pretvoriti ovu regiju u svojevrsni centar industrijskog peradarstva na jugoistoku Europe**. No dok brojke zvuče impresivno, lokalne zajednice, stručnjaci i dijelovi političke scene izražavaju ozbiljne sumnje u pogledu održivosti i okolišnih posljedica.

> **Farme pilića u Sisačko-moslavačkoj županiji: Kako je politika odigrala svoju ulogu?**

Vrček: demokracija u ekologiji i „NIMBY efekt“

Za **Narod.hr** prof. dr. sc. Valerije Vrček naglasio je važnost uvažavanja glasova lokalne zajednice:

„U ovakvim bi situacijama, i ubuduće, i sve češće, trebalo poštivati otpor, pitanja i sumnje lokalne zajednice.

Ono što se naziva **NIMBY efektom – ne u mom dvorištu!**

žive, u pasivne krajeve. Takvi zahtjevi su očekivani, normalni, opravdani. To je **demokracija u ekologiji**.

Može li investitor na potencijalnim onečišćivačima to rijetko odgovara, jer udaljenost projekta u zabiti, tamo daleko, povećava transportne i druge logističke troškove, pa pilići neće biti tako jeftini.

> Farme pilića u Sisačko-moslavačkoj županiji: Megaprojekt za obnovu ili potpuni slom?

Dakle, ostaju pitanja: **Zašto jedan kilometar od naselja Okoli, zašto baš na granici dviju županija, zašto kraj rijeke Česme i parka prirode Lonjsko polje?**

Isti je slučaj sa smetlištem ili spalionicom smeća u Zagrebu. Maknite je daleko od grada, a ne u grad, u Resnik, ili, sačuvaj Bože, u krug bolnice u centru grada. Naravno, udaljeno zbrinjavanje otpada podiže cijenu dizela za kamione, a to podiže komunalne troškove, koje bi, naravno, trebali platiti oni koji ni plave vrećice za smeće ne žele kupovati. Skoro zatvoreni krug.

Drugi je rizik velike farme pilića **dampinška cijena peradi što ugrožava rad i interese malih proizvođača, OPG-ova, bakica s placa... Njih treba zaštititi država, plaćanjem odštete zbog dozvole za rad divovskom čudovištu; a državna televizija treba podržati slabije eksplicitnim medijskim usporedbama – kupujte jeftine piliće iz logora ili skuplje piliće iz slobodnog uzgoja. A kvaliteta uvijek ima cijenu i – kupce**“, rekao nam je Vrček.

Dobrović: Intenzivna proizvodnja i okolišna opasnost

Još oštrije u analizi posljedica za **Narod.hr** bio je **prof. dr. sc. Slaven Dobrović**, bivši ministar zaštite okoliša i član zagrebačke stranačke organizacije DP-a:

„S pozicije svih razina vlasti, na svako ulaganje u neku gospodarsku djelatnost gleda se blagonaklono. Podizanje zaposlenosti, jačanje gospodarske aktivnosti te na koncu mogućnost ubiranja poreza čine glavninu razloga za takav pristup, no najčešće **izostaje dublja analiza gospodarskih, socijalnih i okolišnih utjecaja nove gospodarske aktivnosti na sredinu u kojoj će nastati.**

Činjenica da se radi o intenzivnom uzgoju peradi znači da se **u što manjem prostoru i što kraćem vremenu nastoji postići što veći prirast mase proizvoda – pilećeg mesa, zasigurno nosi svoje posljedice.** U takvim uvjetima broj jedinki po kvadratnom metru peradarnika može prelaziti brojku od 25, a prosječno uginuće je oko 3,5 posto. Ukupni broj pilića u peradarniku velikog kapaciteta nerijetko prelazi milijunske iznose pa se počinju nazirati intenziteti sustava za pripremu i dostavu smjese za ishranu i brzi rast, zatim za evakuaciju izmeta, sustava za čišćenje i sterilizaciju površina peradarnika, obradu otpadnih voda i druge. Iako napredniji sustavi većih intenziteta znaju uključivati vlastiti sustav za obradu biorazgradivih otpadnih tvari bioplinskim postrojenjem, intenzivan uzgoj uvijek uključuje korištenje brojnih dodataka ishrani kao što su hormoni rasta i razni lijekovi, a uz to, koriste se i koncentrirane kemikalije za čišćenje i sterilizaciju što sve skupa nesumnjivo stvara ugrozu za okoliš.

Stoga je jasno da gospodarske aktivnosti ovakve vrste uvijek imaju lošeg utjecaja na kvalitetu okoliša, atmosfere, tla, kao i podzemnih voda. Posebno su nezgodne incidentne situacije kada se u uvjetima zaraza

> Zašto su farme pilića podigle toliku buku u Sisačko-moslavačkoj županiji?

27. kolovoza 2025. u 12:15

Ovi **štetni utjecaji prvenstveno pogađaju upravo lokalnu sredinu pa ne treba čuditi da se glavni otpor rađa kod mještana, a onda i udruga za zaštitu okoliša. Njihov strah i zabrinutost nisu bez temelja** pa je dobro da regulator u postupku davanja dozvola jača instrumente zaštite kroz bolju opremljenost i stroži nadzor ovih objekata. Međutim, osim neposredne štete na kvalitetu življenja, ne treba zanemariti i **utjecaj na lokalne gospodarske prilike i tržište peradarskih proizvoda**. Prodaja jaja i lokalno uzgojenih pilića iz prirodnog uzgoja, unatoč zdravijem i ukusnijem proizvodu ne može konkurirati cijenom mega farmama te bi ponuda jeftinije robe zasigurno ugrozila mnoge manje proizvođače. Čitatelji mogu sami zaključiti što više odgovara općim nastojanjima za zdravu prehranu i očuvanje uravnoteženog i čistog okoliša.

Ukoliko se Hrvatska želi promovirati kao zemlja autohtone, zdrave, lokalno uzgojene hrane te jačati OPG – ove, što se redovito navodi u raznim strategijama održivog razvoja poljoprivrede i turizma, teško je razumjeti otvorenost projektima ovakvog tipa.

Stoga je odgovor na pitanje trebaju li nam mega-tvornice za intenzivnu proizvodnju peradarskih proizvoda složen i osjetljiv. A bilo bi dobro **uskладiti ga sa relevantnim strategijama razvoja našeg društva. Sve drugo je lutanje u magli i obično dodvoravanje interesu investitora**“, zaključuje Dobrović.

Petir o netransparentnosti: Mještani s pravom zabrinuti

Marijana Petir, predsjednica saborskog Odbora za poljoprivredu, uputila je niz predstavki ministrici zaštite okoliša i zelene tranzicije **Mariji Vučković**. Ističući da građani upozoravaju na netransparentne postupke javne rasprave i neadekvatne studije utjecaja na okoliš.

„Izražavam **zabrinutost zbog mogućeg onečišćenja tla, vode i zraka te zbog utjecaja na Park prirode Lonjsko polje**. Posebno zabrinjava i planirano uklanjanje šumskih sastojina, što može oslabiti obranu od poplava i dovesti do gubitka bioraznolikosti. Velika je opasnost i od neadekvatnog ispuštanja otpadnih voda te ugroze izvora pitke vode za stanovništvo“, navela je za **Narod.hr**.

Ministrica Vučković odbacila je optužbe za netransparentnost, podsjetivši da postupke vodi nadležni upravni odjel SMŽ i da će mišljenje o prihvatljivosti zahvata donijeti posebno povjerenstvo.

Luka Gašpar Šako: „Studije su PR, a ne struka“

Mostova **Luca Gašpar Šako** smatra da je najveći problem u samim studijama utjecaja na okoliš, kaže za **Narod.hr**:

„One su zastarjele, naručene i često nestručno izrađene. Zanemaruju stvarne rizike za vodotoke, tlo, zrak i zdravlje ljudi. Nema ozbiljnog uvažavanja kumulativnih učinaka, a javna savjetovanja su često puka formalnost, zakazana u terminima kad građani ne mogu doći. Sve se svodi na netransparentnost i minimiziranje rizika.“

Stanovnici područja predviđenih za izgradnju farma posebno su uznemireni. Jedna **zabrinuta mještanka**

Siska, koja je željela ostati anonimna, za **Narod.hr** priznala je da se boji za budućnost svoje obitelji.

📅 27. kolovoza 2025. u

Prema njezinim riječima, **predviđena lokacija nalazi se svega nekoliko stotina metara od vrtića, škola,**

22:15

zdravstvene ustanove i stambenih zgrada. Strahuje se da će smrad biti svakodnevnica, da će tlo i bunari

biti zagađeni, a rijeke Kupa i Sava ugrožene ispuštanjem otpadnih voda. Posebno zabrinjava i što će zbog gradnje nestajati šumski pojasevi koji čuvaju lokalnu bioraznolikost, životinjski i ptičji svijet.

Farme pilića: Razvoj ili prijetnja?

Ukrajinske investicije bez sumnje mogu donijeti gospodarski iskorak jednoj od najsiromašnijih županija u zemlji. No, **opravdani su strahovi mještana i stručnjaka da bi cijena mogla biti previsoka.** Od gubitka lokalnih proizvođača i uništavanja prirodnih resursa, do trajnog narušavanja kvalitete života stanovnika.

Na kraju ostaje pitanje: **jesu li farme budućnost oko koje treba graditi obnovu SMŽ? Ili potencijalna ekološka bomba pred kojom će kasnije odgovorni oprati ruke?**

**Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.*

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Tekst se nastavlja ispod oglasa

Podržite nas! Kako bismo Vas mogli nastaviti informirati o najvažnijim događajima i **temama koje se ne mogu čitati u drugim medijima**, potrebna nam je Vaša pomoć. Molimo Vas podržite Narod.hr s 10, 15, 25 ili više eura. Svaka Vaša pomoć nam je značajna! Hvala Vam! Upute kako to možete učiniti možete pronaći **OVDJE**

Izvor: narod.hr